

РЕШЕНИЕ
30.09.2021

Зеленодольск
шәһәре

КАРАР
№96

«Зеленодольск муниципаль
районының Контроль-хисап
палатасы турында»
нигезләмәненң яңа редакциясен
раслау хакында

«Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы»
муниципаль берәмлеге Уставының 34 статьясы нигезендә Зеленодольск
муниципаль районы Советы **каrar итте:**

1. «Зеленодольск муниципаль районының Контроль-хисап палатасы
турында» нигезләмәненң яңа редакциясен раслау (кушымта итеп бирелә).

2. Зеленодольск муниципаль районы Советының «Зеленодольск
муниципаль районының контроль-хисап палатасы турында» нигезләмәненң яңа
редакциясен раслау хакында» 2019 елның 29 октябрәндәге 436 номерлы карарын үз
көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының
рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы
муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль
районының мәгълүмат сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет»
мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну «Зеленодольск
муниципаль районының Контроль-хисап палатасы» МУ рәисенә йөкләргә.

Зеленодольск муниципаль районы
Башлыгы урынбасары

Э.Р. Кадникова

ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ КОНТРОЛЬ-ХИСАП ПАЛАТАСЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘСЕ

1 нче статья. Зеленодольск муниципаль районының Контроль-хисап палатасы статусы

1. Зеленодольск муниципаль районының Контроль-хисап палатасы (алга таба - Контроль-хисап палатасы) тышкы муниципаль финанс контроленең даими эшләүче органы булып тора, Зеленодольск муниципаль районы Советы тарафыннан төзелә һәм аңа хисап тотат.

Тулы исеме: "Зеленодольск муниципаль районының Контроль-хисап палатасы" муниципаль учреждениесе.

Кыскартылган исеме: "Зеленодольск муниципаль районы Контроль-хисап палатасы" МУ.

Контроль-хисап палатасының урнашу урыны: Зеленодольск шәһәре, Ленин ур., 41а.

2. Контроль-хисап палатасы оештыру һәм функциональ бәйсезлеккә ия һәм үз эшчәнлеген мөстәкыйль гамәлгә ашыра.

3. Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә туктатылып тора алмый, шул исәптән Зеленодольск муниципаль районы Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылуга бәйле рәвештә дә.

4. Контроль-хисап палатасы жирле үзидарә органы булып тора, юридик зат хокукларына ия, үзенең исеме һәм муниципаль берәмлекнең гербы төшерелгән мөһер һәм бланклары бар.

5. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча хокукый актлар чыгару инициативасы хокукына ия.

6. Контроль-хисап палатасы муниципаль район составына керүче жирлекләренә вәкиллекле органнары тарафыннан мондый вәкаләтләргә тапшыру турында муниципаль районның вәкиллекле органы белән килешүләр төзелгән очракта, тышкы финанс контролен гамәлгә ашыру буенча жирлекнең контроль-хисап органы вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

2 нче статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә хокукый нигезләре

Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм

башка норматив хокукый актлар, «Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы, әлеге Нигезләмә һәм башка муниципаль хокукый актлар нигезендә гамәлгә ашыра.

3 нче статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеге принциплары

Контроль-хисап палатасы эшчәнлеге законлылык, объективлык, нәтижелелек, бәйсезлек, ачыклык һәм хәбәрдарлык принципларына нигезләнә.

4 нче статья. Контроль-хисап палатасы составы

1. Контроль-хисап палатасы контроль-хисап палатасы рәисе, аудиторлар һәм аппарат составында төзелә.

2. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторлары муниципаль вазыйфаларны били.

3. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторларының вәкаләтләре вакыты биш ел тәшкил итә. Бер үк зат контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасын рәттән ике сроктан артык башкара алмый. Бер үк зат контроль-хисап палатасы аудиторы вазыйфасын рәттән ике сроктан артык башкара алмый.

4. Контроль-хисап палатасында Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторлары составыннан торган Контроль-хисап палатасы коллегиясе төзелә. Коллегия Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә аеруча мөһим мәсьәләләрен карый, аның эшчәнлеген планлаштыру һәм оештыру мәсьәләләрен, контроль эшчәнлек методологиясен дә кертеп. Коллегиянең компетенциясе һәм эш тәртибе Контроль-хисап палатасы Регламенты белән билгеләнә.

5. Контроль-хисап палатасы аппараты составына инспекторлар һәм башка штат хезмәткәрләре керә. Контроль-хисап палатасы инспекторларына Контроль-хисап палатасы компетенциясе чикләрендә тышкы муниципаль финанс контролен оештыру һәм турыдан-туры уздыру бурычлары йөкләнә.

6. Контроль-хисап палатасы хезмәткәрләренә хокуклары, бурычлары һәм жаваплылыгы «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 2011 елның 07 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, муниципаль хезмәт турындагы законнар, хезмәт законнары һәм хезмәт хокукы нормалары булган башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

7. Контроль-хисап палатасының штат саны 4 кеше тәшкил итә: рәис һәм 3 аудитор.

8. Контроль-хисап палатасының структурасы һәм штат расписаниесе, Контроль-хисап палатасына йөкләнгән вәкаләтләрдән чыгып, Контроль-хисап палатасы рәисе тарафыннан раслана.

5 нче статья. Контроль-хисап палатасы рәисен һәм аудиторларын билгеләп кую тәртибе

1. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторлары Зеленодольск муниципаль районы Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына кандидатуралар турында тәкъдимнәр Зеленодольск муниципаль районы Советына түбәндәгеләр тарафыннан кертелә:

1) Зеленодольск муниципаль районы Советы рәисе;

2) Зеленодольск муниципаль районы Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше булган Зеленодольск муниципаль районы Советы депутатлары;

3) Зеленодольск муниципаль районы Башлыгы.

3. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына кандидатуралар, әлеге статьяның 2 өлешендә санап үтелгән субъектлар тарафыннан, гамәлдәге контроль-хисап палатасы рәисенең вәкаләтләре тәмамланырга бер айдан да соңга калмыйча, Зеленодольск муниципаль районы Советына тапшырыла. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасыннан вакытыннан алда азат ителгән очракта, бу вазыйфага кандидатуралар, күрсәтелгән азат ителгән көннән алып ике атналык срокта, тәкъдим ителә.

4. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына тәкъдим ителгән кандидатураларны караганда, кандидатураның квалификация таләпләренә туры килүе турындагы бәяләмә өчен Зеленодольск муниципаль районы Советы Татарстан Республикасы Контроль-хисап палатасына мөрәжәгать итәргә хокуклы.

5. Контроль-хисап палатасы аудиторлары вазифасына кандидатуралар Зеленодольск муниципаль районы Советына Контроль-хисап палатасы рәисе тарафыннан кертелә.

6. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторлары вазыйфаларына кандидатураларны карау тәртибе Зеленодольск муниципаль районы Советы регламенты белән билгеләнә.

6 нчы статья. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторы вазыйфаларына кандидатураларга карата таләпләр

1. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторы вазыйфасына түбәндәге квалификация таләпләренә туры килә торган Россия Федерациясе гражданны билгеләнә:

1) югары белем булу;

2) дәүләт, муниципаль идарә, дәүләт, муниципаль контроль (аудит), икътисад, финанс, юриспруденция өлкәсендә кимендә биш ел эшләү тәҗрибәсе;

3) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, шул исәптән Россия Федерациясе бюджет законнарын һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган башка норматив хокукый актларны,

коррупциягә каршы тору турында Россия Федерациясе законнарын, Татарстан Республикасы Конституциясен, республика законнарын һәм башка норматив хокукый актларны, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Уставын һәм башка муниципаль хокукый актларны вазыйфай бурычларны үтәүгә карата, шулай ук Россия Федерациясе Хисап палатасы тарафыннан расланган Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнары тарафыннан расланган контроль һәм эксперт-аналитика чараларын үткөрү өчен тышкы дәүләт һәм муниципаль аудит (контроль) стандартларына карата гомуми таләпләрне белү.

2. Россия Федерациясе гражданыны Контроль-хисап палатасы рәисе яисә аудиторы вазыйфасына түбәндәге очракта билгеләнә алмый:

- 1) аның алынмаган яисә юкка чыгарылмаган хөкем ителүе булу;
- 2) аны закон көченә керткән суд карары белән хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип тану;
- 3) дәүләт серен тәшкит иткән һәм федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкит иткән белешмәләргә кертүне рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту, әгәр граждан дөгъва кыла торган вазыйфасы буенча бурычларны үтәү мондый мәгълүматлардан файдалану белән бәйлә булса;
- 4) Россия Федерациясе гражданлыгы туктатылу яисә чит дәүләт гражданлыгы (подданство) булу яки яшәүгә рөхсәт яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документ булу.

5) әлеге статьяның 3 өлешендә каралган нигезләрнең булуы.

3. Зеленодольск муниципаль районы Башлыгы, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе, Зеленодольск муниципаль районы территориясендә урнашкан суд һәм хокук саклау органнары житәкчеләре белән Контроль-хисап палатасы рәисе, аудиторлары вазыйфаларын биләүче гражданныр якын кардәшлектә яки үги туганлыкта (ата-анасы, ире (хатыны), балалары, абыйлары, апалары, шулай ук ир белән хатынның абыйлары, апалары, ата-аналары, балалары һәм балаларының ире (хатыны)) тора алмыйлар. .

4. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторлары, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнә алмый. Шулай ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижад эшчәнлегенә, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит дәүләт оешмалары, чит дәүләт гражданныр һәм гражданлыгы булмаган затларның акчалары исәбеннән генә финанслана алмый.

5. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторлары, шулай ук күрсәтелгән вазыйфаларны биләүгә дөгъва кылучы затлар үзләренең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре,

мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә тапшырырга тиеш.

7 нче статья. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларының статусы гарантияләре

1. Контроль-хисап палатасы рәисе, аудиторлары һәм инспекторлары Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары булып торалар.

2. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларына, алар тарафыннан вазыйфаи вәкаләтләрән гамәлгә ашыруга каршылык күрсәтү яисә алар кабул итә торган карарларга йогынты ясауга, шулай ук Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларына карата көчләп эш итү, хурлау, шулай ук яла ягу йә аларның эшчәнлегенә турында алдан ук ялган мәгълүмат тарату Россия Федерациясе законнарында һәм (яисә) Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

3. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары судьяларны, хокук саклау һәм контроль органнарының вазыйфаи затларын һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларын дәүләт яклавы турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт тарафыннан якланырга тиеш.

4. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары һөнәри бәйсезлек гарантияләренә ия.

5. Контроль-хисап палатасы рәисе, аудиторлары Зеленодольск муниципаль районы Советы карары нигезендә түбәндәге очракта үз вазыйфасыннан вакытыннан алда азат ителә:

1) судның аларга карата гаепләү карарының законлы көченә кергәндә;
2) аларны суд карары хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалануга сәләте чикләнгән дип таныганда;

3) Россия Федерациясе гражданлыгы туктатылу яисә чит дәүләт гражданлыгы (подданство) булу яки яшәүгә рөхсәт яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документ булганда.

4) отставкага китү турында язмача гариза биргәндә;

5) үзләренә йөкләнгән вазыйфаи вәкаләтләрне башкарганда яисә вазыйфаи вәкаләтләрдән законсыз файдаланганда яки Россия Федерациясе законнары таләпләрен бозганда, әгәр Зеленодольск муниципаль районы Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелекне вакытыннан алда азат итү турындагы карар өчен тавыш бирсә;

6) Федераль закон нигезендә Зеленодольск муниципаль районы Советының норматив хокукый актында билгеләнгән вазыйфада булуның ин чик яшенә җиткәндә;

7) әлегә Нигезләмәнең 6 статьясындагы 2 - 3 өлешләрендә каралган хәлләр ачыкланганда.

8) 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль законда, 2012 елның 3 декабрдәге 230-ФЗ номерлы «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» Федераль законда, 2013 елның 7 маендагы «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлары (кертемнәре) булуны, акча һәм (яисә) чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 79-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәгән очракта .

8 нче статья. Контроль-хисап палатасы вәкаләтләре

1. Контроль-хисап палатасы түбәндәге төп вәкаләтләренә башкара:

1) жирле бюджет акчаларын, шулай ук Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда башка чараларны куллануның законлылыгына һәм нәтижәләгәнә контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

2) Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проектларына экспертиза, аның күрсәткечләренә нигезле булуын тикшерү һәм анализлау;

3) Зеленодольск муниципаль районы бюджеты үтәләше турында еллык хисапны тышкы тикшерү;

4) 2013 елның 5 апрелдәге «Дәүләт һәм муниципаль ихтияжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләренә сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләренә сатып алу өлкәсендә аудит үткәру;

5) муниципаль милекне формалаштыру, идарә итү һәм мондый милек белән эш итү нәтижәләгән бәяләү һәм мондый милекне формалаштыруның, мондый милекне идарә итүнең һәм аның белән эш итүнең билгеләнгән тәртибен (интеллектуаль эшчәнлек нәтижәләренә карата аерым хокукларны да кертеп) үтәүне тикшереп тору;

6) Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән салым һәм башка ташламалар һәм өстенлекләр бирүнең нәтижәләгән бәяләү, шулай ук муниципаль гарантияләр һәм поручительлекләр бирүнең законлылыгын бәяләү яки юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр тарафыннан Зеленодольск муниципаль районы бюджеты һәм Зеленодольск муниципаль районы милкендә булган мөлкәт хисабына башкарыла торган алыш-бирешләр буенча башка ысуллар белән йөкләмәләренә үтәүне тәмин итү;

7) Зеленодольск муниципаль районының чыгым йөкләмәләренә кагылышлы өлешендә муниципаль хокукый актлар проектларына экспертиза, Зеленодольск муниципаль районы бюджеты керемнәрен үзгәртүгә китерә торган муниципаль хокукый актлар проектларына, шулай ук муниципаль программаларга (муниципаль программалар проектларына) экспертиза ;

8) Зеленодольск муниципаль районында бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән Россия Федерациясе бюджет

законнарының бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләрне бетерү һәм камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

9) агымдагы финанс елында Зеленодольск муниципаль районы бюджетының үтәлешен оештыруны оператив анализлау һәм контрольдә тоту, квартал саен жирле бюджетның үтәлеше барышы турында, уздырылган контроль һәм эксперт-аналитик чараларның нәтижәләре хакында мәгълүматны Зеленодольск муниципаль районы Советына һәм Зеленодольск муниципаль районы Башлыгына тапшыру;

10) муниципаль эчке һәм тышкы бурычның торышын тикшереп торуны гамәлгә ашыру;

11) Контроль-хисап палатасы компетенциясе чикләрендә , Зеленодольск муниципаль районының стратегик планлаштыру документларында каралган Зеленодольск муниципаль районын социаль-икътисадый үстерү максатларына ирешүнең гамәлгә ашырылуын, куркынычларын һәм нәтижәләрен бәяләү;

12) вәкаләтләр чикләрендә коррупциягә каршы көрәшкә юнәлдерелгән чараларда катнашу;

13) федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, Зеленодольск муниципаль районы Советының уставында һәм башка норматив хокукый актларында билгеләнгән тышкы муниципаль финанс контроле өлкәсендәге башка вәкаләтләр.

3. Зеленодольск муниципаль районының контроль-хисап палатасы Зеленодольск муниципаль районы составындагы жирлекләр бюджетларына кергән Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчаларын файдалануның законлылыгына һәм нәтижәлелегенә контрольне гамәлгә ашыра.

4.Контроль-хисап палатасы тарафыннан тышкы финанс контроле түбәндәгеләргә карата гамәлгә ашырыла:

1) жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль органнарда, муниципаль учреждениеләргә һәм муниципаль унитар предприятиеләргә, шулай ук башка оешмаларга карата, әгәр алар Зеленодольск муниципаль районы милкендәге мөлкәттән файдалансалар;

2) Россия Федерациясе Бюджет Кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет Кодексында, башка федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган башка затларга карата.

9 нчы статья Тышкы муниципаль финанс контроленең Контроль-хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашыру формалары

1. Тышкы муниципаль финанс контроле Контроль-хисап палатасы тарафыннан контроль яисә эксперт-аналитик чаралар рәвешендә гамәлгә ашырыла.

2. Контроль чара уздырганда Контроль-хисап палатасы тарафыннан тикшерелә торган органнар һәм оешмалар житәкчеләренә житкерелә торган акт (актлар)төзелә. Акт (актлар) нигезендә Контроль-хисап палатасы тарафыннан хисап төзелә.

3. Эксперт-аналитик чара үткэргэндә Контроль-хисап палатасы хисап яки бәяләмә төзи.

10 нчы статья. Тышкы муниципаль финанс контроле стандартлары

1. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашырганда контроль-хисап палатасы Россия Федерациясе Конституциясенә, Россия Федерациясе законнарына, Татарстан Республикасы законнарына, муниципаль норматив хокукый актларга, шулай ук тышкы муниципаль финанс контроле стандартларына таянып житәкчелек итә.

2. Контроль һәм эксперт-аналитик чаралар үткәрү өчен тышкы муниципаль финанс контроле стандартлары Россия Федерациясе Хисап палатасы тарафыннан расланган гомуми таләпләр нигезендә контроль-хисап палатасы тарафыннан раслана.

3. Тышкы муниципаль финанс контроле стандартларын эзерләгәндә дәүләт контроле, аудит һәм финанс хисабы өлкәсендә халыкара стандартлар исәпкә алына.

4. Тышкы муниципаль финанс контроле стандартлары Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килә алмый.

11 нче статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген планлаштыру

1. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген үзе тарафыннан мөстәкыйль эшләп һәм раслана торган планнар нигезендә гамәлгә ашыра.

2. Контроль-хисап палатасының эш планы планлаштырыла торган елның 30 декабренә кадәр раслана.

3. Контроль-хисап палатасының эш планына Зеленодольск муниципаль районы Советы йөкләмәләре, Зеленодольск муниципаль районы Башлыгының планлаштырыла торган елның 15 декабренә кадәр Контроль-хисап палатасына жибәрелгән тәкъдимнәре һәм гарызнамәләре мәжбүри кертелергә тиеш.

4. Зеленодольск муниципаль районы Советы, Зеленодольск муниципаль районы Башлыгының Контроль-хисап палатасының эш планын үзгәртү буенча тәкъдимнәре Контроль-хисап палатасы тарафыннан кабул ителгән көннән алып 10 көн эчендә карала.

12 нче статья. Контроль-хисап палатасы Регламенты

1. Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә юнәлешләренә эчтәлегенә, эш башкаруны алып бару тәртибе, контроль һәм эксперт-аналитик чараларны эзерләү һәм үткәрү тәртибе һәм Контроль-хисап палатасының эчке эшчәнлегенә башка мәсьәләләре Контроль-хисап палатасы Регламенты белән билгеләнә.

2. Контроль-хисап палатасы Регламенты Контроль-хисап палатасы Коллегиясе тарафыннан кабул ителә һәм контроль-хисап палатасы рәисе тарафыннан раслана.

13 нче статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген оештыру буенча Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторлары вәкаләтләре

1. Контроль-хисап палатасы рәисе:

1) Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә гомуми җитәкчелек итүне гамәлгә ашыра;

2) Контроль-хисап палатасы Регламентын раслый;

3) Контроль-хисап палатасының эш планнарын һәм аларга үзгәрешләрен раслый;

4) Контроль-хисап палатасы эшчәнлеге турында еллык хисап раслый;

5) тышкы муниципаль финанс контроле стандартларын раслый;

6) Контроль-хисап палатасының контроль һәм экспертиза-аналитик чаралар нәтижәләрен раслый; Контроль-хисап палатасы күрсәтмәләренә һәм боерыкларына кул куя;

7) контроль һәм эксперт-аналитик чаралар җитәкчесе булырга мөмкин;

8) Зеленодольск муниципаль районы Советына һәм Зеленодольск муниципаль районы Башлыгына Контроль-хисап палатасы эшчәнлеге, үткәрелгән контроль һәм экспертиза-аналитик чаралар нәтижәләре турында еллык хисап тапшыра;

9) Россия Федерациясе дәүләт органнары, Татарстан Республикасы дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары белән мөнәсәбәтләрдә Контроль-хисап палатасын тәкъдим итә;

10) структур бүлекчәләре турында нигезләмәләренә һәм контроль-хисап палатасы хезмәткәрләренә вазыйфаи регламентларын раслый;

11) Контроль-хисап палатасы аппараты хезмәткәрләрен яллаучы вәкаләтләрен башкара;

12) Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар (боерыклар, күрсәтмәләр) чыгара.

2. Контроль-хисап палатасы рәисе булмаганда, үз вазыйфаларын билгеләнгән вазыйфалар нигезендә аудиторларның берсе башкара.

3. Контроль-хисап палатасы аудиторлары Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә юнәлешләрен җитәкли, контроль һәм эксперт-аналитик чаралар җитәкчеләре булырга мөмкиннәр. Контроль-хисап палатасы аудиторлары Контроль-хисап палатасы Регламентында билгеләнгән үз компетенциясе чикләрендә җитәкчелек ителә торган юнәлешләренә эшчәнлеген оештыру мәсьәләләрен мөстәкыйль хәл итәләр һәм аның нәтижәләре өчен җаваплылык тоталар.

14 нче статья. Контроль-хисап палатасы Коллегиясе компетенциясе

1.Контроль-хисап палатасы Коллегиясе үз утырышларында түбәндәге мәсьәләләрне карый:

- 1) Контроль-хисап палатасы эшчәнлеге турында еллык хисапны;
- 2) Контроль-хисап палатасының эш планнарын;
- 3) тышкы муниципаль финанс контроле стандартларын;
- 4) контроль һәм эксперт-аналитик чаралар йомгакларын; Контроль-хисап палатасы күрсәтмәләрен һәм боерыкларын жиберүне;
- 5) Контроль-хисап палатасы Регламентында каралган башка мәсьәләләрне.

2.Контроль-хисап палатасы Коллегиясе утырышы көн тәртибенә керә торган мәсьәләләр буенча карарлар Коллегия әгъзалары саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә, тавышлар тигез булганда, контроль-хисап палатасы рәисенең тавышы хәлиткеч булып тора.

15 нче статья. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары таләпләрен үтәү мәжбүрилеге

1. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларының Россия Федерациясе законнарында, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән вазыйфаи вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле таләпләре һәм гарызнамәләре жирле үзидарә органнары һәм муниципаль органнар, тышкы муниципаль финанс контроле гамәлгә ашырыла торган оешмалар (алга таба - тикшерелә торган органнар һәм оешмалар) тарафыннан үтәләргә тиеш.

2. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларының законлы таләпләрен һәм гарызнамәләрен үтәмәү, шулай ук аларга йөкләнгән вазыйфаи вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга комачаулау Россия Федерациясе законнарында һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән жаваплылыкка китерә.

16 нчы статья. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларының хокуклары, бурычлары һәм жаваплылыгы

1. Контроль-хисап палатасының үзләренә йөкләнгән вазыйфаи вәкаләтләрен башкарганда вазыйфаи затлары түбәндәгеләргә хокуклы:

1) тикшерелә торган органнар һәм оешмалар били торган территориягә һәм биналарга тоткарлыксыз керергә, аларның документларына һәм материалларына керү мөмкинлеге булырга, шулай ук алар биләгән территорияләрен һәм биналарны карарга;

2) ялган документлар, подлоглар, урлаулар, законнарны бозу ачыкланган һәм хокукка каршы гамәлләрне булдырмый калу зарур булганда кассаларны, касса һәм хезмәт биналарын, тикшерү органнары һәм оешмаларының складларын һәм архивларын мөһерләп куярга, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чикләүләрен исәпкә алып, документлар һәм материалларны алырга. Кассаларны, касса һәм хезмәт

уриннарын, складларны һәм архивларны мөһерләп кую, документлар һәм материалларны алу тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның вәкаләтле вазыйфай затлары катнашында һәм тиешле актлар төзү белән башкарыла;

3) үз компетенциясе чикләрендә федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнарының һәм аларның структур бүлекчәләренен, бюджеттан тыш дәүләт фондлары белән идарә итү органнарының, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының һәм дәүләт органнарының, жирле үзидарә органнарының һәм муниципаль органнарның, оешмаларның вазыйфай затларына рәсми соратулар жибәрергә;

4) үз компетенциясе кысаларында тикшерелүче органнар һәм оешмаларның житәкчеләреннән һәм башка вазыйфай затларыннан тикшерү чараларын үткәргәндә ачыкланган бозу фактлары буенча язмача аңлатмалар, шулай ук билгеләнгән тәртиптә расланган документларның кирәкле күчәрмәләрен бирүне таләп итәргә;

5) тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның вазыйфай затлары тарафыннан тикшерү чараларын үткәргәндә соралган документларны һәм материалларны тапшырмау яисә вакытында тапшырмау фактлары буенча актлар төзәргә;

6) үз компетенциясе кысаларында тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның финанс-хужалык эшчәнлегенә кагылышлы барлык кирәкле документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә дәүләт, хезмәт, коммерция һәм закон белән саклана торган башка серләренә үз эченә алган документлар белән танышырга;

7) тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның финанс-хужалык эшчәнлегенә кагылышлы һәм тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның мәгълүмат базаларында электрон формада саклана торган мәгълүмат белән, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә дәүләт, хезмәт, коммерция һәм закон тарафыннан саклана торган башка серне үз эченә алган мәгълүмат белән танышырга;

8) мәгълүматларның электрон базаларына техник документлар белән танышу;

9) административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзәргә, әгәр мондый хокук Россия Федерациясе законнарында, Татарстан Республикасы законнарында каралган булса.

2. Контроль-хисап палатасының вазыйфай затлары, әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 пунктында каралган очракта кассалар, касса һәм хезмәт бүлмәләре, складлар һәм архивлар мөһерләнгән очракта, документлар һәм материаллар алынган очракта, бу хакта Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртиптә Контроль-хисап палатасы рәисенә кичекмәстән (24 сәгать эчендә) хәбәр итәргә тиеш.

3. Контроль-хисап палатасының вазыйфай затлары тикшерелә торган органнарның һәм оешмаларның оператив-хужалык эшчәнлегенә кысылырга, шулай ук контроль чаралар уздырганда алынган мәгълүматны фаш итәргә,

контроль чаралар тәмамланганчы һәм тиешле актлар һәм хисаплар төзегәнче үз нәтижеләрен хәбәрдарлыкларга тапшырырга хокуклы түгел.

4. Контроль -хисап палатасының вазифаи затлары дәүләт, хезмәт, коммерция һәм закон белән саклана торган башка серләренә сакларга, тикшерү һәм экспертиза-аналитик чаралар үткәргәндә аларга билгеле булган контроль һәм экспертиза-аналитик чаралар үткәрергә, тиешле актларда, хисапларда һәм бәяләмәләрдә аларның нәтижеләрен объектив һәм дөрес итеп чагылдырырга тиеш.

5. 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль законда, 2012 елның 3 декабрдәге 230-ФЗ номерлы «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» Федераль законда, 2013 елның 7 маендагы «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертәмнәр) ачуны һәм счетлары (кертәмнәре) булуны, акча һәм (яисә) чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 79-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә тиеш.

5. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары Россия Федерациясе законнары нигезендә алар үткәрә торган контроль һәм эксперт-аналитик чаралар нәтижеләренә дөресләгә һәм объективлыгы, шулай ук дәүләт һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләренә игълан иткән өчен жаваплы.

6. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторлары Зеленодольск муниципаль районы Советы, аның комитетлары, комиссияләре һәм эшче төркемнәре утырышларында, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты утырышларында, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма органнары, Зеленодольск муниципаль районы башлыгы каршындагы координация һәм киңәшмә органнарында катнашырга хокуклы.

17 нче статья. Контроль-хисап палатасына мәгълүмат бирү

1. Контроль-хисап палатасы тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашырырга хокуклы булган яисә тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүматка ия булган жирле үзидарә органнары һәм муниципаль органнар, аларның вазыйфаи затлары, шулай ук федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары һәм аларның структур бүлекчәләре Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән срокларда контроль-хисап палатасына аларның мөрәжәгатьләре буенча контрольне һәм эксперт-аналитик чаралар уздыру өчен кирәкле мәгълүматны, документларны һәм материалларны бирергә тиеш.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гарызнамәләренә контроль-хисап палатасы тарафыннан жибәрү тәртибе Татарстан Республикасы

законнары яисә муниципаль норматив хокукый актлар һәм Контроль-хисап палатасы Регламентлары белән билгеләнә.

3. Тышкы муниципаль финанс контроле чаралары контроль-хисап палатасы гамәлгә ашырганда тикшерелә торган органнар һәм оешмалар контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларына идарә итү һәм башка хисаплар һәм документлар белән танышу Зеленодольск муниципаль районы бюджетын булдыру һәм үтәү, муниципаль милекне файдалану, тикшерелә торган органнар һәм оешмалар куллана торган муниципаль мәгълүмат системалары һәм аларга техник документация, шулай ук Контроль-хисап палатасы тарафыннан аның вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле башка документлар белән танышу мөмкинлеген тәмин итәргә тиешләр.

Тикшерелә торган органнар һәм оешмалар житәкчеләре контроль-хисап органының вазыйфаи затлары эше өчен кирәкле шартлар тудырырга, контроль чараларда катнашучы контроль-хисап палатасының тиешле вазыйфаи затларын белешмә хокукый системадан, Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән файдалану мөмкинлеге булган жиһазландырылган эш урыны белән тәмин итәргә бурычлы.

4. Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының муниципаль учреждениеләр һәм унитар предприятиеләр төзү, үзгәртеп кору яки бетерү турында, хужалык жәмгыятьләренен устав капиталларында Зеленодольск муниципаль районы акцияләре санын һәм өлешләрен үзгәртү, бюджет чаралары һәм башка милек объектлары белән идарә итү турында шартнамәләр төзү хакында турындагы хокукый актлары Зеленодольск муниципаль районы Контроль-хисап палатасына кабул ителгән көннән алып 10 эш көне эчендә жиберелә.

5. Зеленодольск муниципаль районы башкарма комитеты органнары Контроль-хисап палатасына муниципаль унитар предприятиеләр, учреждениеләр, шулай ук Зеленодольск муниципаль районы өлеше кимендә илле процент булган акционерлык жәмгыятьләре аудиторлык тикшерүләре нәтижәләре буенча имза салынган көннән алып утыз көн эчендә ел саен аудитор оешмалары хисапларын һәм бәяләмәләрен жиберә.

5. Контроль-хисап палатасына аның соравы буенча контроль һәм эксперт-аналитика чараларын үткөрү өчен кирәкле мәгълүматларны, документларны һәм материалларны тапшырмау яки вакытында тапшырмау, шулай ук мәгълүматны, документларны һәм материалларны тулы күләмдә тапшырмау яки дәрәс булмаган мәгълүматны, документларны һәм материалларны бирү Россия Федерациясе законнарында һәм (яки) Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

6. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашырганда Контроль-хисап палатасына аның вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турында Россия Федерациясе законнары, дәүләт һәм закон тарафыннан саклана торган башка сер турында Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларыннан даими файдалану рөхсәт ителә.

18 нче статья. Контроль-хисап палатасының күрсәтмәләре һәм тәкъдимнәре

1. Контроль-хисап палатасы контроль чаралар үткәрү нәтижәләре буенча жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль органнарға, тикшерелә торган органнарға һәм оешмаларға һәм аларның вазыйфаи затларына ачыкланган бюджет һәм башка житешсезлекләре бетерү, Зеленодольск муниципаль районына матди зыян китерүне булдырмау яки китерелгән зыянны каплау, хокук бозуларда гаепле вазыйфаи затларны жаваплылыкка тарту, шулай ук бозуларны кисәтү, бетерү һәм чик кую буенча чаралар күрү өчен күрсәтмәләр кертергә хокуклы.

2. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсе Контроль-хисап рәисе тарафыннан имзалана.

3. Жирле үзидарә органнары, муниципаль органнар, башка оешмалар күрсәтмәдә күрсәтелгән срокта яисә, әгәр срок күрсәтелмәгән булса, аны алганнан соң 30 көн эчендә, бирелгән күрсәтмәне үтәү нәтижәләре буенча кабул ителгән карарлар һәм чаралар турында, Контроль-хисап палатасына язмача хәбәр итәргә тиеш.

4. Күрсәтмәне үтәү срогы Контроль-хисап органы карары буенча озайтылырга мөмкин, ләкин бер тапкырдан да артык түгел

5. Кисәтү һәм чик кую буенча кичекмәстән чаралар таләп итә торган бозулар ачыкланган очракта, Контроль-хисап палатасы тәкъдимненең үтәлмәве, шулай ук Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары тарафыннан контроль чаралар үткәргә комачаулаган очракта, Контроль-хисап палатасы жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль органнарға, тикшерелә торган оешмаларға һәм аларның вазыйфаи затларына күрсәтмә жибәрә.

6. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсендә конкрет хокук бозулар һәм күрсәтмә чыгаруның конкрет нигезләре булырга тиеш.

7. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсенә Контроль-хисап палатасы рәисе кул кую.

8. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсе анда билгеләнгән срокларда үтәлергә тиеш.

9. Күрсәтмәне үтәү срогы Контроль-хисап палатасы карары буенча озайтылырга мөмкин, ләкин бер тапкырдан да артык түгел

10. Контроль-хисап палатасының тәкъдиме яисә күрсәтмәсе билгеләнгән срокта үтәлмәве яисә тиешенчә үтәлмәве Россия Федерациясе законнары белән каралган жаваплылыкка китерә.

11. Контроль чаралар үткәргәндә Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчаларын законсыз файдалану фактлары ачыкланган очракта, аларда жинаять яисә коррупциячел хокук бозу билгеләре каралган булса, Контроль-хисап палатасы кичекмәстән контроль чаралар материалларын хокук саклау органнарына тапшыра.

19 нчы статья. Тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның хокук гарантияләре

1. Контроль чаралар уздырганда контроль-хисап палатасы тарафыннан төзелгән актлар тикшерелүче органнар һәм оешмалар житәкчеләренә житкерелә. Тикшерелә торган органнар һәм оешмалар житәкчеләренен Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән срокларда бирелгән аңлатмалары һәм искәرمәләре актларга кушып бирелә һәм алга таба аларның аерылгысыз өләше булып тора.

2. Тикшерелүче органнар һәм оешмалар һәм аларның вазыйфай затлары Контроль-хисап палатасының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять белән Зеленодольск муниципаль районы Советына мөрәжәгать итәргә хокуклы. Гариза бирү күрсәтмәненә гамәлдә булуын туктатмый.

20 нче статья. Контроль-хисап палатасының дәүләт һәм муниципаль органнары белән хезмәттәшлеге

1. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген тормышка ашырганда Зеленодольск муниципаль районының башка жирле үзидарә органнары, Россия Федерациясе Үзәк Банкының территориаль идарәләре, Федераль казначылыкның территориаль органнары, салым органнары, прокуратура органнары, Россия Федерациясенен, Татарстан Республикасының, Зеленодольск муниципаль районының башка хокук саклау, күзәтчелек һәм контроль органнары белән хезмәттәшлек итәргә, алар белән хезмәттәшлек турында килешүләр төзәргә, контроль һәм экспертиза-аналитика эшчәнлеге нәтижәләре, норматив һәм методик материаллар белән алмашырга хокуклы.

2. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген тормышка ашырганда башка муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнары, Россия Федерациясе Хисап палатасы, Татарстан Республикасы Хисап палатасы белән хезмәттәшлек итәргә, алар белән хезмәттәшлек һәм үзара хезмәттәшлек турында килешүләр төзәргә, берләшмәләргә (Ассоциациягә) керергә хокуклы.

3. Үз эшчәнлеген координацияләү максатыннан Контроль-хисап палатасы һәм жирле үзидарәненә башка органнары вакытлыча да һәм даими буларак та эшләүче уртақ координация, консультация, киңәш бирү һәм башка эшче органнар оештыра ала.

4. Контроль-хисап палатасы Татарстан Республикасы Хисап палатасы белән уртақ контроль һәм экспертиза-аналитика чараларын планлаштырырга һәм үткәргә, Татарстан Республикасы Хисап палатасы тарафыннан контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә анализ ясау һәм аның эшенә нәтижәлеге арттыру буенча тәкъдимнәр алу мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Хисап палатасына мөрәжәгать итәргә хокуклы.

5. Контроль-хисап палатасы башка муниципаль берәмлекләренә Контроль-хисап органнарының язмача мөрәжәгәте буенча алар үткәргән контроль һәм эксперт-аналитика чараларында катнаша ала.

6. Контроль-хисап палатасы килешү нигезендә үткәрелгән контроль һәм экспертиза-аналитика чараларында катнашуга аудитор оешмаларын, Контроль-хисап палатасы Регламентында билгеләнгән тәртиптә аерым белгечләрне жәлеп итәргә хокуклы.

21 нче статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеге турында мәгълүматтан файдалануны тәэмин итү

1. Контроль-хисап палатасы, үз эшчәнлеге турында мәгълүматтан файдалануны тәэмин итү максатларында, үзенең рәсми сайтында яки Интернет мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендәге Зеленодольск муниципаль районы Советының рәсми сайтында (алга таба-Интернет челтәре) урнаштыра һәм үзенең рәсми басмаларында яки башка массакуләм мәгълүмат чараларында үткәрелгән контроль һәм эксперт-аналитик чаралар, аларны уздырганда ачыкланган хокук бозулар, кертелгән күрсәтмәләр һәм тәкъдимнәр, шулай ук алар буенча кабул ителгән карарлар һәм чаралар турында мәгълүмат бастыра.

2. Контроль-хисап палатасы ел саен үз эшчәнлеге турында Зеленодольск муниципаль районы Советына хисап тапшыра. Әлеге хисап Зеленодольск муниципаль районы Советы тарафыннан карап тикшерелгәннән соң гына массакуләм мәгълүмат чараларында басылып чыга һәм Интернет челтәрендә урнаштырыла.

3. Массакуләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару һәм Интернет челтәрендә контроль-хисап палатасы эшчәнлеге турында мәгълүмат урнаштыру тәртибе Контроль-хисап палатасы Регламенты нигезендә башкарыла.

22 нче статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген финанс белән тәэмин итү

1. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген финанс ягыннан тәэмин итү, аңа йөкләнгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган күләмдә, карала.

2. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген тәэмин итү чыгымнары Зеленодольск муниципаль районы бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

3. Контроль-хисап палатасы тарафыннан бюджет акчаларын һәм муниципаль мөлкәтне куллануны Зеленодольск муниципаль районы Советы контрольдә тотат.

23 нче статья. Контроль-хисап палатасы хезмәткәрләрен матди һәм социаль тәэмин итү

1. Контроль-хисап палатасы вазыйфай затларына акчалата түлөү (бүлөклөү), ел саен түлөнө торган түлөүлө отпусклар (төп һәм өстәмә), һөнәри үсеш, шул исәптән өстәмә һөнәри белем алу, шулай ук Зеленодольск муниципаль районы муниципаль вазыйфаларын һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче затлар өчен билгеләнгән матди һәм социаль тәминатның башка чаралары гарантияләнә.

2. Контроль-хисап палатасы рәисенә, аудиторларына һәм инспекторларына, судьяларны, хокук саклау һәм тикшереп торучы органнарның һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукий актларының судьяларны, вазыйфай затларын дәүләт яклавы турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә Зеленодольск муниципаль районы бюджеты хисабына тормышны һәм сәламәтлекне мәжбүри дәүләт иминләштерүен дә кертәп, дәүләт яклавы гарантияләнә.